

Mobilisatie in Nederland en Ottersum 1914-1918

Op 31 juli 1914 werden 200.000 Nederlandse mannen onder de wapenen geroepen, om onze grenzen te bewaken i.v.m. de angst van onze regering voor het uitbreken van een oorlog met Duitsland (De Eerste Wereldoorlog). Plotseling moesten zij huis en haard, familie, vrouw en kinderen verlaten om te dienen in het leger in een oorlog waarvan men niet wist of die er zou komen, hoe lang hij zou duren en wat voor tol hij zou eisen.

Om een strategische verrassingsaanval vanuit één van de buurlanden te voorkomen besloot de regering, op advies van opperbevelhebber generaal Snijders, op 31 juli tot gehele mobilisatie van het leger.

Al het spoorwegmaterieel werd door de overheid gevorderd om de militairen te vervoeren. Bij de spoorwegen, de telegraaf en de post werden alle verlopen ingetrokken.

De mobilisatie verliep succesvol en volgens plan. Op 1 augustus bereikte al meer dan 90% van de militie zijn mobilisatiebestemming. Op 4 augustus waren 200.000 man op de been gebracht. Van een jubelende oorlogsstemming was echter geen sprake. De dienstplichtigen meldden zich gelaten maar gedisciplineerd op hun bestemmingen, zo ook in ons dorpje Ottersum en veel andere dorpen langs de Duitse grens.

Mobilisatie bij een Ottersums bakkersgezin tijdens WO 1.

Het is onbekend welk Ottersum bakkersgezin dit is. De drie zittende soldaten komen uit het Brabantse Boekel.

Het bleek niet praktisch dat een compagnie soldaten over tientallen woningen verspreid lag. Als de kapitein zijn mannen onverwachts wilde verzamelen, moest de ordonnans eerst het hele dorp doorfietsen! Daarom ging men langzaam over tot het inkwartieren van hele eenheden in stallen, fabrieken, scholen, gymzalen, etc.

Deze accommodaties lieten natuurlijk vaak te wensen over op het gebied van sanitair, hygiëne en verwarming. Pas toen de mobilisatie langer duurde werden op veel plaatsen houten barakken gebouwd om de soldaten in onder te brengen. Veel soldaten waren kostwinner, maar de kostwinnersvergoeding was zo laag dat hun gezin er niet van kon rondkomen. In veel plaatsen werden Steuncomités opgericht, die geld en levensmiddelen verzamelden voor de getroffen gezinnen. Een groot probleem was de verveling onder de soldaten, ze hadden eigenlijk helemaal niets, maar dan ook niets te doen. Meer dan vier jaar bleef het Nederlandse leger gemobiliseerd en verbleven er soldaten in ons dorpje. De geoefendheid en de huisvesting zou verbeteren. De steuncomités verzachtten de ergste nood. Maar het zou een groot probleem blijken het moreel van de soldaten hoog te houden, de verveling te verdrijven, en voor voldoende aflossing te zorgen. De mobilisatie eindigde, vier jaar later, op 12 november 1918.

Uit verveling? Foto genomen bij café Hoek van Holland van Vullings, nu logement de Reiziger

Namens de historische werkgroep,
Jos Heijligers